

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В /

28-ше (3728) №,
2025 ий 18 июль,
кугарня

0+

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Максим Гаврилов (Йошкар-Ола),
Арина Салей (Брест ола), Диана Гильманова
(Йошкар-Ола), Кирилл Алисов (Брест ола).

Пүртүс лонгаште вий-куатым тергат

9-14 июльышто Йошкар-Ола воктенысе «Пүнчерла» тунем-ме да тренировкым эртарыме базыште Союзный государствын тунемшыже-влаклан туризм слёт эртаралтын. Тушко Россий да Беларусь гыч 370 удыр-рвезе ушнен. Чылаже – 36 команде. Марий Элын чапшым кок команде арален. Йошкар-Олан да Брест кундемын командышт эн виянлан шотлалтын.

Кö тыгай турист? Вачыште – кугу котомка, ик кидыште кумдык дене

палдарыше карт, весыште – тоя. Шинчаончылно тыгай ен «сүрет-лалтеш». Тудо, шокшо-йүштым ончыде, корныш тарвана, пүртүсыштö кана, кумдыкым шымла, тулото үмбалне подеш шүрым, шудо чайым шолта, йүдым палаткыште эртара. А спорт туризм дене кылым кучышо ен тиде сомыл деч посна эше палыдыме чодыраште күлеш верым чын муын мошта, курыкыш талын күза, түрлö заданийым шукта.

Туризм слётыш шочмо кундемым йöратыше да аклыше-влак

погыненыт. Куд кече жапыште нуно чулымлыкыштым, писылыкыштым түрлö спорт танасымаште тергеныт, усталыкышт дене муро да газет савыктым конкурслаште палдареныт. Мероприятий кышкарыште Йошкар-Олаште эртаралтше патриотизм акцийыш ушненыт. Тудо Российысе да Белоруссийысе калык кокласе кылым пенгыдемдымылан, вашумылымашлан пöлеклалтын.

Умбакеже – 3-шо лапшыкыште.

Кемерово кундем гыч толшо делегаций.

Пүртүс лонгаште вий-куатым тергат

Түнгалтышыже – 1-ше лаштыкыште.

– 80 ий ончыч коча-кована-влак Кугу Ачамланде сарыште сененыт. Мыланна тыныс ылышым, канде кавам пöлекленыт. Ме нуным тачат шарнен да тауштен ылышаш улына, – палемдыш Беларусь делегацийым вуйлатыше Мария Леонидовна Голубьева.

Республикын рüдолаштыже участник-шамыч Курымашлык тул воктеке пеледышым пыштеныт, экскурсий дене коштыныт. Марий Эл нерген пален налмыштым краеведений диктантым возымаште пентыдемденит.

Беларусь Республик гыч слöтыш шым команде ушнен. Теве Минск ола гыч Илья Буренович (**снимкыште**) шке элыште да Российыште эртаралтше шагал огыл тангасымаште лийын.

– Ача-авам походыш кош-таш йöратат, мыйымат эре пырля налыт. Нунылан көра туризм деке кумылашынам. Түрлö вере кошташ да кумдыкым шымлаш келша. Ты слöтыш толмемлан моткоч йывырте-нам. Марий кундемыште мемнам пеш шокишын вашлийыныт. Калык муро да куштымаш дене палдареныт, – ойла Илья.

Туризм капкылым шуараш, түрлö кундем дене палыме лияш, икоян ег-влак дене вашкылым ышташ йöным пуа. Кугу түнян моторлыкшым, поянлыкшым ужаш полша. Ёдыр-рвезе-влак, а те тений походышто лийында?

Оля МАЙКОВА.

Авторын фотожо-влак.

Российысе увер

14 ийым теменат? Тугеже «Научная Вселенная» шанчесотемдарче проектыш ушно. 24 август марте научнаявселенная. рф сайтыште йодмашым пу. Индеш направлений гыч келшышым ойыро да шанче пашам тунгал веле.

Эн сылне кенжеж могай лийшаш? Шонымашдам сүретлыза да «Оживи лето на Мультиландии» конкурсыш ушныза. 10 ойыртемалтше пашам телеканалын эфирштыже кажне арнян ончыкташ тунгалыт. Түрыс увер – multilandia.ru сайтыште.

«Отцы и дети» – тыге маналтеш Кугу Ачамланде сарыште Сенгымашлан 80 ий теммылан пöлеклалтше фотоконкурс. Түрлö тангас гыч келшышым ойырен, 1 сентябрь марте ушныза. «ВКонтакте» воткылысе «Фотоконкурс «Отцы и дети» лаштыкыште кумданрак лудса.

Марий Элысе увер

«Семейная Зарница» всероссийский модышын республикысе йыжынже эртаралтын. Команде-влак элын эртыме корныжым шергалыныт, усталыкыштым ончыктеныт, спорт тангасымаште вий-куатыштым тергеныт. Куженер район гыч Ельмекеевмыт еш сенышыш лектын.

Йоча-влак, конструктор, пластилин, картон але вес арвер гыч энгер гоч вончаш келыштарыме кўварын модельжым ыштыза да «Строительство мини-моста» конкурсыш ушныза. Пашан фотожым bkad_mariskavtodor@mail.ru адрес дене электрон почтыш 1 октябрь марте колтыза.

Республикысе йоча да самырык-влаклан В.Колумб лўмеш книгагудо «Страна читалия» проектым темла. Книгагудын пашаенже-шамыч школ программыш пуртымo произведенийлам йўканденыт.

Шарнымаш пайрем

12 июльышто ковамын ялыштыже, Эгерўмбалне, пайрем-вашлиймаш эртаралтын. Специальный военный операцийште вуйым пыштыше талешке Евгений Титовлан шарнымаш онам почыныт. Түрлö сарыште кредалше да ўмыр лугыч лийше-шамычым порын шарналтеныт. Эгерўмбалын уста шочшыжо-влак Анатолий Кушаков, Светлана Алексеева, Христина Александрова усталык пашашт дене палдареныт. Пайремыште ятыр сылне муро

йонген, онгай конкурс-шамыч лийыныт. Евгений Титовым шарныме лўмеш куштылго атлетике дене тангасымаш эртаралтын. Тушко мыят ушненам да шке тангаш ўдыр-влак коклаште кокымшо верым сенен налынам (**снимкыште**). Шарнымаш сынан пайрем мыланна, самырык тукумлан, моткоч кўлешан.

Алина СУББОТИНА.

2-шо номеран

Марко школ.

Фотом еш архив гыч налме.

Пайдале да весела каныш

Лагерь. Тиде мутым колмеке, мотор ер, йоратыме лужавуйын чурийже, ўдыр-рвезе-влак дене юарлен куржталме пагыт, изи тул йыр погынен, кечым иктешлы-маш шарналтыт. Кенежым ты ка-ныме верыш миен толаш – кугу куан. Теве Морко район Изи Ко-рамас ял гыч Елизавета Егорова ден Ярослава Семёновалан (**сним-кыште**) тыгай пиал шыргыжалын. Нуно Таир ер воктенысе «Жура-вушка» социал-реабилитаций рү-дерыште каненят.

– Мыланем чылажат келшен. Чўкыдын пайрем-влакым эрта-ренят. Кажне кече тўрлў эл-лан пўлеклалтше лийын. Мут-лан, Бразилий, Китай, Японий... Тыге вес кундемысе тўвыра дене палдаренят. А ме, йоча-влак, эл дене кылдалтше выступле-нийым ямдыленна: муренна,

куштенна, сценкым шынденна, – ойла Лиза.

Ўдыр-влак лагерьыште икымше гана лийынт. Тўрлў отрядыш логалынт. Ончыч у верыште да палыдыме ен-влак коклаште йў-сын чучын.

– Ача-авам, изам-влак деч пос-на моткоч йокрокланенам. Ваш-керак мўнғў пўртылмў шуын. Икмынар кече гыч тунемынам, йолташ-влакым вашлийынам. Тиде пагытым изиш чыталташ кўлын улмаш. Ынде вес ийынат лагерьыш каяш кумылем уло, – ешарыш Ярослава.

Ўдыр-шамыч йоча лагерьыште та-залыкыштым пентгыдемденят, шин-чымашыштым пойдаренят, уста, чолга йоча-влак дене палыме лийы-нт. Икмынарже дене ты кўчык жа-пыште тангалтыныт. Умбакежы-мат нунын дене кылым кучаш сўрат.

Оля МОШКИНА.
Авторын фотожо.

Кова деке – ялыш

Кенежым ялысе урем йоча юар-лыме йўк дене темеш. Шокшо кенеж кече йолташ дене вашли-яш, пырля тўрлў модыш дене модаш йўным ышта. Адакшым икшыве-влакын чотыштат кок пачаш ешаралтеш. Вет школ тур-гым пытымеке, олаште илыше йў-ча-шамыч ялыш коча-ковашт деке толыт. Теве Санкт-Петербург гыч Ксюша, Вика ден Владик Саров-мыт Морко район Ядыксола ялыш Зина ковашт (**снимкыште**) деке кажне ийын уналыкеш вашкат.

– Тыште мыланна моткоч келша. Яндар южым шўлен, пўртўс лонгаште коштына. Уремыште шер теммеш моды-на. Велосипед дене кудалышты-на. Чўкша курык серыште снеге ден олыкмўрым погена. Пырыс-влак да пий дене модаш йўратена, – ойлат йыгыр пелаш ўдыр-влак. Нуно кумшо клас-сыш тунемаш каяш ямдылалтыт. Кушташ, сўретлаш мастер улыт. Владислав шольышт йочаса-дыш коштеш. Тудат акаже-влак семынак усталык шўлышан: сўретла, поделкым ямдыла.

Уныка-шамыч ковалан кугу куан да полыш улыт.

– Чывым пукшена, пўя гыч комбо-влакым мўнғў поктен кондена. Пакчаште емыжым, пакчасаскам погена, – ешарыш Владик.

Икшыве-шамыч аваштын шоч-мо кундемыштыже родо-тукум дене вашлийыт. Нунын дене пентгыде кылым кучен кушкыт. Адакшым марий тўвыра деке ку-мыланят, марла мутланымым колын, мут-влакым тунемыт.

Оля МАЙКОВА.
Авторын фотожо.

Ача-авалан полшем

Идалыкын тўрлў пагытше кок-ла гыч кенеж поснак келша. Ава ден ачам мыланем кугу бассейным налын пуэныт. Тушто лудигыла йўштылам. Суртышто сомылкам ышташ полшем. Лудигым, комби-гым, чывигым эскерем, пукшем. Нуно изи нерышт дене ужар шу-дым чўнташ йўратат. Кугыен-ша-мыч дене пырля пакчаште саскам погем. Канышем веселан эртарем.

Макар ПЕТУХОВ.
Волжский, Пётъял.
Фотом еш архив гыч налме.

Макар Петухов.

Ме шарнена! Ме кугешнена!

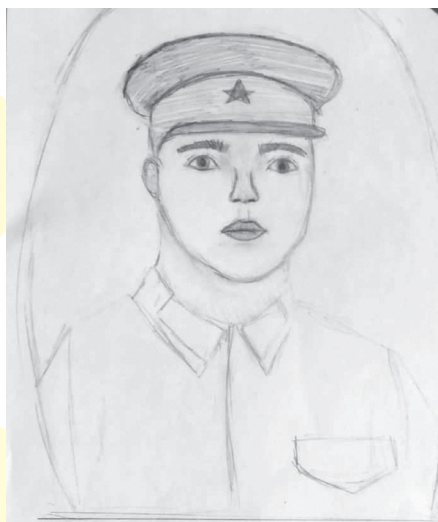
2025 ий – Шочмо элым аралышын идалыкше.

Сенгымашым лишемден

Кугу Ачамланде сар кажне ешыште могай-гынат палым коден. Мемнан кочайнат Василий Сидорович Семёнов сенгымашым лишемдаш полшен. Тудо 1925 ий 16 июньшто Шуар ялеш шочын. 1942 ийыште Кӱлегешыште шым классым тунем пытарен. Шо-фёрлан пашам ыштен. Василий кочайын сар корныжо 1943 ий 8 январь гыч тўналын. 1943 ий 23 февральште 234-ше стрелковый полкышко логалын, стрелок лийын. Августышто йолжым сусыртен, госпитальыште киен. Уэш вес стрелковый полкышто кредалын. 1944 ийыште адак госпитальышке логалын. Сенгымашым вашлийын, мӱнгӱ пӱртылын. Сар деч вара Екатерина Николаевна Бочкарёва дене ешым чумырен, ныл икшывым ончен куштеныт. 2000 ийыште ўмыржӱ кўрылтын. Ме кочайна дене кугешнена.

Аделина МИТЯЕВА,
Карина СЕМЕНОВА.
Татарстан, Агрыз, Буймо.

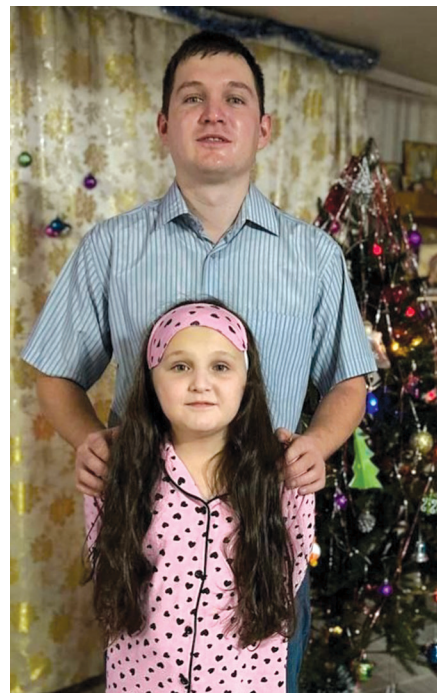

Кугезе кочам, Кугу Ачамланде сарын да пашан ветеранже Василий Павлович Павлов. Катя ПАВЛОВАН сўретше. Волжский, Сотнур.

Офицер изам

Мыйын Саша изам (снимкыште) уло. Тудо 1998 ий 9 июльшто Вончўмбал ялеш шочын. Эңерсола школышто тунемын. Мемнан ял ден школ коклаште – куд-шым километр. Изам школышко шошым да кукшо шыжым велосипед дене кудалыштын, а телым, ечым чиен, мардеж дене ўчашен куржталын. Тудо изиж годсек уш-акылже, патырлыкше да кеч-могай нелылыкым чытен лектын моштымыж дене ойыртемалтын. Историйым, географийым, математикым сайын пален. Районысо олимпиадылаште чўчкыдын сенгышыш лектын.

Школым тунем пытарымеке, Санкт-Петербург олесе Михайловский военный артиллерийский академияшты тунемын. Вара Дагестан Республикасы Кизляр олаште служитлен. Самырык лейтенантлан ик взводом вуйлаташ ўшаненыт. Кызыт тудо Росгвардийын ик взводшын командирже. Саша изам

специальный военный операци-
онийыште мемнан элнам тушман
деч арала.

Мария ВАСИЛЬЕВА.
Морко район.
Фотом еш архив гыч налме.

Пий утарен

Кажне ешын шке талешкыже уло. Мый кугезе кочам Ион Тимофеевич Сабанцев дене палдарынем. Тудо сарыш 1942 ий 19 февральште каен. 180-ше стрелковый дивизийын 444-ше стрелковый полкыштыжо лийын. Памятьнарода.ру сайтышке пурен, тудын сарзе корныж нерген шуко ум пален нальым.

Ковамын каласкалымыж почеш, кугезе кочам ик кредалмаште снаряд пудештме годым мланде дене урнен, да осколко йолжым шўтен пурен. Тушто мыняр жап киен, огына пале. Ион Тимофеевичым поисковый пий муын. Тудо контузитлалтын, садлан гос-

питальыште шуко эмлалтын. Мӱнгыжӱ ятыр жап ниногоай увер толын огыл, лишыл енже-шамыч ила манын ўшаненат огытыл. Изиш пареммесе, ви-йым муын, илыше улам манын серен колтен.

Мый кугезе кочамым ужын омыл, но тудын нерген шарнымаш тукум гыч тукумыш кусна. Ме талешкына дене кугешнена. Ме тудын патырлыкшылан кӱра тыныс ка-ва йымалне илена!

Даниил
ГОРИНОВ.
Кужәнер,
Шўдымарий.

Абрикос Марий Элыштат шочеш

Сад-пакчаштына олмапу, грушо, сливе, вишне, энжжвондо да молат кушкыт. Тидлан ме тунемынна. Но южо вере кечывалвелысе кушкылымат ужаш лиеш: абрикосым, алычам, виноградым. Мыланем абрикосым куштымо нерген пален налаш онгай ыле, садлан «Сад Мари» питомникын тун специалистше М.И.Рябинин (снимкыште) дене кылым ыштышым.

– Михаил Иванович, абрикосым Марий Элыште кеч-кушто шындаш лиеш? Мом шотыш налман?

– Такшым республикыштына чыла вере шынден кертыт, но кукшакарак вер кулеш. Йуштым чытыше сортым, мемнан кундемлан келшышым ойырыман. Йудвел мардеж логалшаш огыл. Шуко урлык абрикос йуштым

чыта, но телым кужу жап леве игече шогымо годым вудыжген сенга. Тиддеч утлаш манын, абрикосым сливе але терн вондыш шуяш келшен толеш.

– Мланде (почво) могай лийшаш?

– Абрикослан куштылго, пушкыдо, турло химический веществалан поян мланде кулеш. Шындышаш лакым 2-6 тылзе ончычак ямдылаш гын, сай. Саскан пушенге неле, шунан, шопо рокым ок йорате. Абрикос ошман мландыште сайын кушкеш. Кушкылым шындымеке, тутко лийман. Йур ок йур гын, арнялан 2-3 гана вудым шавыман. Шыже велеш шындеда гын, август-сентябрыште вудым «йуктыман», шошым гын – апрель-июнышто. Июльышто шагалрак шавыман, а сентябрыште чарныман. Тунам пушенге телылан ямдылалташ тунгалеш. Ты темлымаш-влакым шотыш налаш огыл гын, ок илане.

– Тысе абрикос кечывалвел кундеммысе деч тамже дене ойыртемамлеш мо?

– Там дене нуно огыт ойыртемамлт, манаш лиеш. Тора гыч кондымо абрикосым, толын шумешкыже ынже локтылалт манын, пелегушым погат. А шке пакчаште ончен куштымо абрикосын кумыжым ончен поген кертына. Сайын шушо саска пеш чот тамле! Садлан кечывалвел пушенгым шындаш ида луд.

Христина АЛЕКСАНДРОВА
мутланен.

Фотом питомникын архивше гыч налме.

Ужаваже-е-е!

Мый ковамын пакча воктенысе пуйа серыште пуртусым эскераш йоратем. Тений ужава-влак пеш шукын улыт. Лишке миетат, вигак вудыш торштат. Вуд йымалне ийын кайымышт коеш. Ушвуют тений ятыр лийын. Кодшо арнян унала мийышым, ончем – изи ужаваже-е-е! Тич, шотлен от пытаре. Нуным кидыш налме шуэш. Ен деч колынам, пуйто ужава ая-

рым луктеш, да кидеш шыгыле лектеш. Тиде йонгылыш. Айдеме огеш аярге. А янлык ужавам пурлеш гын, умша коргысо коваштыжым кочкеш. Тыге ужава аралалтеш.

Алина СУББОТИНА.
2-шо номеран Морко школ.

Маскам ужыныт

Пытартыш жапыште яллаште але тудын воктене янлык-влакым ужмо нерген чучкыдын ойлат. Теве рывыж, теве шордо, теве меран... Шукерте огыл тукум акам, олашке кудалшыжла, маскам шекланыме нерген ойлыш. Овдасола ден Коркатово ялла коклаште чодыра оза асфальт корным вончен кудалын. Акам ондакшым кугу пий манын шонен. Но тарванылмыже масканак лийын. Могыремланат копыж-жучучо. Йоча-влак, тутко лийза!

Ксения СТОЛЯРОВА.
2-шо номеран Морко школ.

Пеледыш кидшер

Уремыште – кенез. Шокшо кече, яндар юж чоным вучкат. Йочасад кудывече йоча йук дене темын. Йошкар-Оласе 32-шо номеран йочасадын воспитательже Екатерина Сергеевна Мельник икшыве-влакым турло шудо дене палдарен. Нунын пайдашт нерген умылтарен. Вара ньога-шамыч пеледыш гыч кидшерым тодыныт (снимкыште).

Надежда ГОДУНОВА.
Фотом йочасадын архивше гыч налме.

Физкультура

Йолорва дене – ола йыр

Спорт кажне айдемын илышыштыже кугу верым налеш. Кеч-могай пагытыштат тазалыкым пенгыдемдыман. Физкультур урокымат йоратыман. Мыланем (снимкыште) велосипед дене кудалышташ келша. Ава ден ачам сай велосипедым налын пуэныт. Кажне кастене авам дене ола йыр кудалыштын савырнена. Кенжежым поснак сора. Йырым-йыр мотор пүртүс. Яндар южым шүлен, чон куана.

Йоча-влак, кенжеж пагытым пайдалын эртарыза. У тунемме ийлан вийым погыза.

Дима УХОВ.

Йошкар-Ола, 7-ше номеран школ.
Фотом еш архив гыч налме.

Калыкмут

- Таза – улан, таза – поян.
- Таза тошкалеш – күртным туга.
- Тазалыкым пазарыште от нал.

Ончылно кая, ончыко вўда

«Шуко тарванылат гын, шуко илет. Таза лийнет – капкылетым шуаре, виянат – тыйым нимогай шуко чер сенен ок керт», – кугыен-влак икшывыштан, уныкаштан, тунемшыштан чўчкыдын ойлат. Спорт дене пенгыде кылым кучет гын, ты шонымашке, товатат, шуат. Тиддене У Торъял район Тошто Торъял школышто 8-ше классым тунем пытарыше София Басова (снимкыште) тўрысек келша.

– Тренерна Иван Петрович Хлыбов мемнан дене кыртмен пашам ышта. Изиракем годым футбол дене тренировкыш коштынам, кызыт волейбол дене кылым кучем да телым ече дене мунчалтем. Тунемме идалык мучко кажне кечын капкылнаш шуаренна. Мыланем эше баскетбол келиша. Талын модаш Елена Ивановна Широкова туныкта. Шахмат дене йолташ улам. Уш-акылемын пўсылкышым кокымшо класс гычак тергем, – ойла ўдыр.

Софиян лектышыже поян: 60 наре медальже да лу кубокшо улыт. Икмыняр сенымашыж дене палдарем.

Ече дене районын первенствыштыже икмыняр гана сенгыше радамыште лийын. Мини-футбол дене районно турнирыште кумшо вер дене палемдалтын. Шахмат дене районно блиц-турнирыште сенгышыш лектын. Волейбол дене районно первенствыште эн чот ойыртемалтын. Эше София тений Йошкар-Олаште эртаралтше «Йоча пеледыш пайремыште» армрестлинг дене тагасымаште чыла ўдырым ончылттен.

– Спорт мыйын илышыштем – тиде чыла. Тудлан кўра тазалыкна пенгыдемеш, кумылна нўлтеш, – ойла чолга ўдыр.

Арам огыл Софиям «Зарница 2.0» модышышто командирлан ойыренят. Тудо шке примерже дене иктагаш ўдыр-рвезе-шамычым кумыланден, ончыко вўден, сенаш таратен мошта. Ыдырын вий-куатшылан, лўддымылыкшылан чылан ўшанат.

Христина АЛЕКСАНДРОВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Яльчик вийым ешарен

Медведево посёлкысо «Витязь» спортклубын дзюдоистше-шамыч (снимкыште) кенжеж канышым пайдалын эртарат. Яльчик ер воктенысе «Политехник» базышке сборыш погыненыт.

Спортсмен-влак шашке да футбол дене модмаште, куржталмаште, иймаште, капкылым нўлтымаште, дартсым кышкымаште, кучедалмаште, полосам тўрлў чарак дене эртымаште да моло тагасымашыште

вий-куатыштым тергеныт. Тыгак походыш коштыныт, колым кученыт, Яльчик ер воктенысе мотор верлам шымленыт, тул воктене гитар сем почеш мурым муреныт. А кастене дискотекашты каненыт. Икманаш, спорт сбор мастарлыкым веле огай тапташ, тыгак уш да чон дене канаш йўным ыштен. Дзюдоист-влак у тунемме идалыклан ямде улыт!

Елена ГОДУНОВА.
А.Сергеевын фотожо.

Шолып вер

Ме (снимкыште) изак-шоляк гай улына. Йочасад гычак келшена. Ик классыште тунемына, яра жапымат пырля эртарена. Йоратыме пагытна толын шумулан моткоч йывыртенна. Вет кенегежым йўштылаш, велосипед дене кудалышташ, футбол, баскетбол дене модаш, колым кучаш йонан. Казне ийын ме «базым» чонена. Шолып верна нерген икмыняр йолташна веле пала. Тушто, улак верыште, ваш мутланен шинчена, кайык мурым колыштына.

Артём ГУБИН, Илья ЕЛЬМИХЕЕВ.
Кужнер, Салтаквял.
Оля Майкован фотожо.

Изи озавате

20 июль –
Тортын
тўнямбал
кечыже.

Торыкан чизкейк

Кўлыт: 300 грамм печене, 100 грамм ўй, 600 грамм торык, 3 муно, 1 банке нугыдемдыме шўр, 1 кугу совла ваниль сакры, шоколад.

Печеным тыгыдемдыза да ўй дене варыза. Формыш темден оптыза. Тидым духовкыш 10 минутлан шындыза. Чизкейкын кўргыжлан торыкым, муным, нугыдемдыме шўрым да ваниль сакрым пырля пыштен, блендер дене лугыза. Вартышым печене ўмбаке опталза. Духовкыш 40-50 минутлан шындыза. Кўктен лукмеке, ўмбакеже шоколадым тыгыдемден пыштыза.

Тора кундемыш – экскурсий дене

Морко районышто эртаралтше сылнымут конкурсышко кокимшо гана ушненам да Гавриил Яковлев лўмеш премийым сенген налынам. Шочмо йлым пеш йоратем, куанен тунемам. Туныктышем Вячеслав Емельянович Смирнов тўрлў конкурсыш ушнаш кумыланга. Сылнымут конкурсышто сенгыше-влакым теният экскурсий дене коштыктеныт. Мыланем Дивсево пеш келша. Монастырь кўргыш пурен шогалат да йомак тўняш логалмыла веле чучеш. Йырым-йыр пеледыш, олма сад. Храм кўргыштў чонлан ласка. Службышто шогенна, шнуй вўдеш чывылат лектынна. Изам икымше кече гычак сарзе операцийыште шке порышым шукта. Тудын лўмеш сорокоустым пуэнам. Тиде шучко жап вашке пытыже манын, Юмо деч йодынам. Изам таза пўртылжў. Тунам мый эн пиалан лиям.

Ангелина ВАСИЛЬЕВА.
Морка, Коркатова.

Историйым
шергалына

1770 ий 18 июльышто, 1768–1774 ийласе руш-турко сар годым, руш полководец

Петр Александрович Румянцевын вуйлатыме руш армий Ларга эгер (Молдавий) воктене кредалмаште турко-влакым кырен шалатен.

1240 ий 23 июльышто князь Александр Ярославичын вуйлатымыж почеш руш воин-влак Нева эгер воктене кредалмаште швед-шамычым сененыт. Моштен вуйлатымыжлан да сегымашке шумыллан князьым тылеч вара Невский манах тўгалыныт.

Кугымўр

Кенегеж – смыш-саскам погымо пагыт. Тений пакчаште мўр шолдыра шочын. Тушеч тўрлў тутло сийым ямдылаш лиш: вареным, компотым, когылым... Свежа саскам кочкат гын, теле мучкылан витамин сита, вият ешаралтеш. Кеч-могай саска пайдале. Сандене кочса да таза лийза!

Юлия ЯГОДАРОВА.
Советский, Кельмаксала.
Авторын фотожо.

0+

Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.
Директор – Е.И. КУЗНЕЦОВ.
Тўн редактор – А.Н. ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1550 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикысе Тўвыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве,
Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ,
424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20-шо пўрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме.
Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пуйымо жап – 14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлў лийын кертят. Серыш-алак мўнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

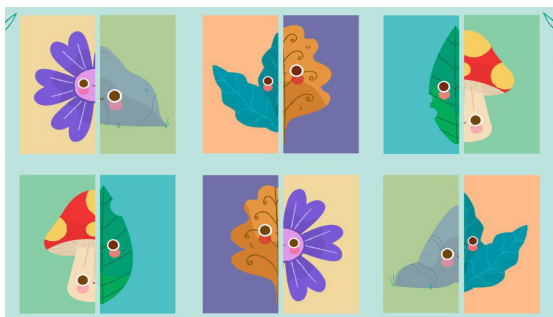
https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскерыме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыште регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрьыште пуйымо.

У конкурс

Арина ГРИГОРЬЕВА.
Медведево, Новотроицк.

Сүрет-влакым келшыше
ужаш дене ушыза.

Руш серызе М.М.Пришвинын «Кладовая
солнца» повестыше гыч пирын лумжым палыза.

Алёша ТИМОФЕЕВЫН сүретше.
Волжский, Сотнур.

Катя, шем шинчалыкым чиен, пöрт пок-
шелне кия. Аваже йодде ыш чыте:
– Тый мом ыштылат, ўдырем?
– Ит мешае, мый Турцийыште канем.
* * *

Мику аваж воктеч велосипед дене кудалын эртымж
годым кычкыра:

– Авай, ончал, мый рульым кучыде кудалын моштем!

Пöрт шенгеке эрта веле, кылдыр-голдыр шокта. Мөн-
геш кудалын толмыж годым адак кычкыра:

– Авай, ончал, ынде мый пўй деч посна кудалам!
* * *

Ача икшывыже-влак деч йодеш:

– Кö олмам кочкын?

Мику шижде-годде пелешта:

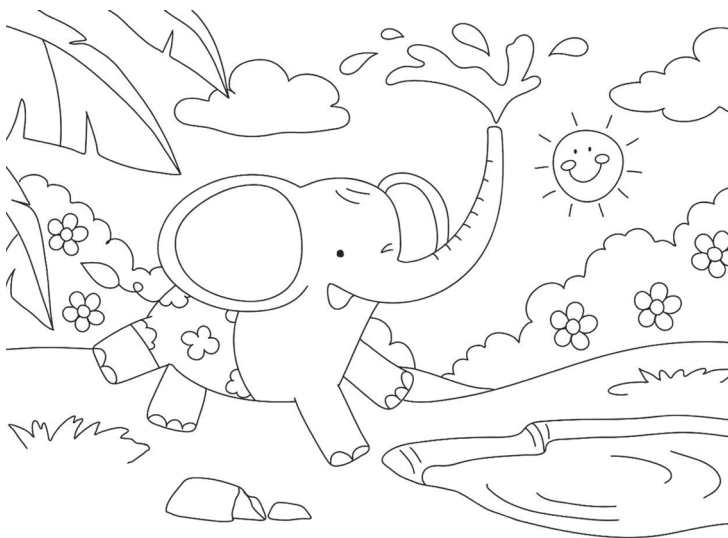
– Ом пале!

– А эше кочкам?

– Кочкам!

Сүретым чиялтыза.

Мераклан кешыр
деке тиен шуаш
полшыза.